Werkwijze met een Praktijkondersteuner Jeugd bij de Huisarts

Bijlage 1 bij de overeenkomst Praktijkondersteuner Jeugd bij de Huisarts

Aangepaste versie juli 2026

In samenwerking met partners POH Jeugd
Opgesteld en vastgesteld op ……..

Datum …… Paraaf Onze Huisartsen…….

Datum ……Paraaf gemeente…….

Inhoudsopgave

Hoofdstuk		Pag.
1	Doel, opdracht en positionering	4
2	Afbakening van de functie en de werkzaamheden	5
3	De toegang naar de POH Jeugd	7
4	Organisatie- en overlegstructuur	8

Eveneens behorend bij de overeenkomst Praktijkondersteuner Jeugd bij de Huisarts;

Bijlage 2: Functieprofiel POH Jeugd
Bijlage 3: Werkafspraken huisarts en POH-Jeugd

Inleiding

In de regio van Onze Huisartsen wordt al enkele jaren gewerkt met een Praktijkondersteuner Huisarts Jeugd (POH Jeugd). In de uitvoering zijn waardevolle ervaringen opgedaan rondom samenwerking in de jeugdketen, rolverdeling, terugkoppeling en dossiervoering in het HIS (Huisartsen Informatie Systeem).
Uit evaluaties en gesprekken met huisartsen en POH Jeugd kwamen enkele aandachtspunten naar voren: behoefte aan een heldere taakafbakening, expliciete afspraken over afstemming bij risicovolle situaties, en duidelijke borging van verantwoordelijkheden in de dagelijkse praktijk. Ook het werken in het HIS bracht vragen over regie en aansprakelijkheid aan het licht. Deze inzichten vormden de aanleiding voor een hernieuwde en geactualiseerde werkwijze.
De vernieuwde werkwijze heeft als doel:

- de rollen en verantwoordelijkheden van huisarts, POH Jeugd en wijkteams helder te definiëren;
- samenwerking en terugkoppeling op gestructureerde wijze te borgen;
- dossiervoering en afstemming zo vorm te geven dat zowel de patiëntveiligheid als de professionele autonomie en regie van betrokken partijen gewaarborgd zijn.

Om deze doelen concreet te maken, is in de volgende hoofdstukken een taakafbakening en verantwoordelijkheidsmatrix opgenomen. Hierin staat per rol duidelijk aangegeven:

- welke taken zelfstandig uitgevoerd worden;
- bij welke signalen en situaties afstemming of opschaling is;
- hoe dossiervoering en terugkoppeling plaatsvinden;
- en welke afspraken er gelden bij samenwerking met het sociaal team[1].

Deze aanpak zorgt ervoor dat verantwoordelijkheden in de praktijk toetsbaar en navolgbaar zijn, en biedt tegelijkertijd houvast voor zowel huisartsen als POH Jeugd om professioneel en veilig te handelen.

[1] In dit stuk gebruiken we de term 'sociaal team' als verzamelnaam voor de lokale toegang tot ondersteuning. Hieronder verstaan we ook andere lokaal gehanteerde benamingen, zoals wijkteam, buurtteam, lokaal team, jeugdteam, toegangsteam of andere gemeentelijke uitvoeringsorganisaties met een vergelijkbare functie.

1 Doelstelling, opdracht en positionering

Doelstelling

De inzet van een POH Jeugd draagt bij aan het volgende doel: *Door goede samenwerking in de jeugdketen tussen de POH, huisartsen, sociaal team, onderwijs en de zorgaanbieders krijgen jeugdigen met een hulpvraag in een zo vroeg mogelijk stadium en op de juiste plek ondersteuning. Daarbij werken partijen integraal samen, normaliseren zoveel als mogelijk en krijgen kinderen en jongeren specialistische hulp als dat nodig is.* Hier liggen drie doelen aan ten grondslag:

1. Verbetering van de samenwerking in de jeugdketen
2. Verbeteren kwaliteit en effectiviteit van zorg
3. Kostenbesparing

Opdracht POH Jeugd

De POH Jeugd ondersteunt de huisarts in de zorg voor kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar en het gezinssysteem. Hij/zij is vanuit de huisartsenpraktijk de schakel tussen het medische en sociale domein binnen de jeugdhulp. Via de huisarts komen patiënten bij de POH Jeugd. De POH jeugd verheldert de hulpvraag, adviseert het kind, de jongere en/of het gezin, versterkt de eigen mogelijkheden en draagt, indien nodig, zorg voor een passende toeleiding naar vervolgondersteuning[2]. Wanneer specialistische jeugdhulp nodig is, adviseert de POH jeugd de huisarts over een passende verwijzing.

Positionering POH Jeugd

We spreken van de functie POH Jeugd. De eisen, gesteld aan de POH Jeugd, liggen met name op het vlak van de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). In het licht van normalisering nemen we de term GGZ niet op in de naam van de functie.

De gemeente financiert de POH Jeugd en geeft aan Onze Huisartsen de opdracht om de POH Jeugd functie uit te voeren. Onze Huisartsen detacheert de POH Jeugd bij de huisartsenpraktijk.

In de huisartsenpraktijk werkt de POH Jeugd onder regie en verantwoordelijkheid van de huisarts. De POH Jeugd registreert en rapporteert via het HIS. Wanneer een verwijzing naar specialistische jeugdhulp nodig is adviseert de POH jeugd de huisarts hierover. Er zijn ontwikkelingen bij de gemeentelijke toegangen voor Jeugdhulp gaande, waarbij gemeenten meer regie gaan voeren over de hulp. Er is differentiatie mogelijk tussen zelf verwijzen door de huisarts (bijvoorbeeld bij enkelvoudige hulpvragen) en 'overdragen' naar de gemeente om de meer complexe en multi-problem gezinnen goed in beeld te krijgen en integraal op te kunnen pakken. Per gemeente kan dat verder afgestemd worden. De mogelijkheid van de huisarts om de verwijzing te maken blijft altijd bestaan.

De POH Jeugd is BIG[3] of SKJ[4] geregistreerd en is verzekerd voor aansprakelijkheid.

---

[2] Het versterken van de eigen mogelijkheden richt zich op het bieden van advies, coaching, passende interventies en ondersteuning aan kinderen, jeugdigen, ouders en hun omgeving. Doel is het versterken van de zelfredzaamheid, het welbevinden en de ontwikkeling, door eigen kracht en mogelijkheden te benutten en waar nodig te versterken. De ondersteuning is laagdrempelig en waar mogelijk kortdurend.

[3] BIG: Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg

[4] SKJ: Stichting Kwaliteitsregister Jeugd

Capaciteitsverdeling

Er wordt uitgegaan van 1 fte POH jeugd per 5450 jeugdigen tot 18 jaar.

Gegevensuitwisseling

Gegevensuitwisseling tussen POH Jeugd en het sociaal team vindt alleen plaats met toestemming van de patiënt. De POH Jeugd werkt vanuit een beveiligd mailadres van de praktijk of via Zorgmail. De POH Jeugd heeft beroepsgeheim en zorgt ervoor dat de gegevensuitwisseling beveiligd verloopt.

Intervisie en bijscholing

De POH Jeugd neemt deel aan intervisie. Daarnaast houdt zij haar kennis op peil met bijscholing specifiek gericht op GGZ-problematiek bij kinderen en jongeren.

2 Afbakening van de functie en de werkzaamheden

Inhoud en functie

Uit de opgedane ervaringen en samenwerking in de keten wordt duidelijk dat de POH Jeugd inhoudelijk raakvlak heeft met zowel het terrein van de specialistische jeugdhulp als dat van de basisstructuur in een wijk en de algemene voorzieningen. Dien ten gevolge werkt de POH Jeugd samen met veel partners in de jeugdketen. En dan is het belangrijk om het werkterrein van de POH Jeugd goed af te bakenen wat inhoud betreft maar ook dat helder is wie waar over gaat. Dus ook de functieafbakening is van belang. Hier beschrijven we de afbakening van het werkterrein naar inhoud en functie.

Rol en taken

De rol- en taken van de huisarts, de POH Jeugd en het sociaal team, voor zover die betrekking hebben op het samen werken in de keten, staan in de matrix hieronder.

Functie	Kernrol	Belangrijkste taken / verantwoordelijkheden
Huisarts	Regievoerder / eindverantwoordelijk	• Beslist over inzet POH Jeugd • Eindverantwoordelijk voor medische zorg • Wordt betrokken bij risicovolle situaties / opschaling • Besluit formeel over verwijzing specialistische zorg
POH Jeugd	Uitvoerder / verbinder	• Triage en vraagverheldering • Voert begeleiding zelfstandig uit binnen afgesproken kaders • Kortdurende begeleiding • Contact en afstemming met behandelaren en sociaal team • Advisering huisarts over opschaling / verwijzing • Terugkoppeling aan huisarts volgens werkafspraken (bijlage 3) • Dossiervoering in HIS volgens afspraken • Opschalen naar en afstemming met huisarts bij veiligheidsrisico’s, suïcidaliteit, stagnatie of diagnostische twijfel • Betrekt, werkt samen en consulteert sociaal team bij casuïstiek waar specialistische jeugdhulp voor nodig is
Lokaal Team	Adviseur / regieondersteuning	• Betrekt, werkt samen en consulteert POH Jeugd bij casuïstiek GGZ • Stemt af over regievoering bij gedeelde casus
Onze Huisartsen	Opdrachtnemer	• Faciliteert overlegvormen

Functie	Kernrol	Belangrijkste taken / verantwoordelijkheden
		• Verstrekt opdrachten aan POH's, stelt overeenkomsten op • Bewaakt voortgang en financiering
Gemeente	Opdrachtgever / beleids- en financieringsrol	• Aansturing lokaal team en contractering jeugdhulp • Financiering en beleidskaders jeugd-ggz

Afbakening van de inhoud van het werk

- De POH Jeugd ziet vooral jeugdigen van 4 tot 18 jaar. Kinderen onder de 4 worden verwezen naar het consultatiebureau en/of intensief gezien door de jeugdarts. Jeugdigen van 18 jaar en ouder gaan naar de POH GGZ.
- De POH Jeugd verheldert de hulpvraag en versterkt de mogelijkheden van het gezin. [5]
- Gemiddeld heeft de POH Jeugd 5 contacten met een patiënt. Er zijn meer contacten mogelijk als dit nodig is om de begeleiding succesvol af te ronden. Soms is een jeugdige al geholpen met een gesprek al dan niet in combinatie met een verwijzing naar iemand in het eigen netwerk of een algemene voorziening. Ook wanneer na een eerste analyse duidelijk is dat langdurige behandeling nodig is zal de POH Jeugd contact opnemen met het lokaal team hierover en de huisarts eventueel adviseren direct naar een specialistisch behandelaar te verwijzen.
- De POH Jeugd draagt bij aan het normaliseren van problematiek bij kinderen en ouders en het versterken van veerkracht.
- Biedt incidenteel tijdelijke ondersteuning in afwachting van passende vervolghulp.
- Kan een intermediërende rol vervullen doordat ze laagdrempelig ingezet kan worden.
- De POH jeugd zet, passend bij de hulpvraag en de eigen professionele expertise, verschillende interventies en methodieken in die bijdragen aan het versterken van de eigen mogelijkheden van jeugdigen en gezinnen. Daarbij kan ook gebruik worden gemaakt van e-health (digitale app's).

Afbakening van de functie

Als we naar de andere partners in de jeugdketen kijken zien we de volgende afbakening met de POH Jeugd:

- De POH Jeugd rapporteert in het HIS over de voortgang van casuïstiek. De POH Jeugd kan adviseren over verwijzing naar specialistische jeugdhulp, de huisarts zelf doet de verwijzing.
- De deskundigheid en ervaring van de POH jeugd maken het mogelijk om de hulpvraag zorgvuldig te verhelderen, de aard en ernst van de problematiek te beoordelen en passende ondersteuning in te zetten.
- Binnen de praktijken stemmen POH Jeugd en POH GGZ af over werkwijze, verwijzingen en casuïstiek. Indien nodig trekken zij gezamenlijk op in een casus bij de doelgroep 17 tot 21 jarigen, voor een goede doorgang naar volwassenen GGZ zorg.
- De Blended care modules zijn bekend bij de POH Jeugd en worden indien gepast ingezet bij de begeleidingstrajecten. (Het gaat hier om Therapieland; een vorm van psycho- educatie via internet)
- Een inwoner kan met een jeugdhulpvraag naar de gemeente of naar de huisarts/POH Jeugd. Wanneer een inwoner bij zowel de gemeente als bij POH

[5] De POH-J biedt begeleiding gericht op het versterken, behouden, stabiliseren of compenseren van het functioneren, de zelfredzaamheid en het welbevinden van jeugdigen en hun gezinssysteem. Daarbij kunnen interventies worden ingezet die qua inhoud raakvlakken hebben met methodieken uit de gespecialiseerde jeugdhulp of geestelijke gezondheidszorg, maar deze worden toegepast binnen een begeleidingscontext en niet als behandeling vanuit een professioneel behandelplan.

Jeugd bekend is vindt onderlinge afstemming plaats na uitdrukkelijk toestemming van de inwoner en wordt afgesproken hoe het meest effectief en naar tevredenheid van de inwoner samenwerking en afbakening geregeld worden.

- In samenspraak met ouders/jeugdigen is er contact en afstemming met de Intern Begeleider, leerkrachten, mentoren of het ondersteuningsteam van scholen.
- Als er een vermoeden is van huiselijk geweld (kindermishandeling is daar onderdeel van) dan wordt er contact gezocht met Veilig Thuis om volgens de meldcode Huiselijke Geweld te handelen of om (anoniem) advies te vragen.

3 De toegang naar de POH Jeugd

De toegang naar de POH Jeugd verloopt als volgt:

- Patiënten komen met een jeugdhulpvraag en/of systemische vraag bij de huisarts.
- De huisarts verwijst altijd naar de POH Jeugd tenzij (b.v. in crisissituaties).
- Verwijzingen vanuit andere professionals naar de POH Jeugd (zoals jeugdartsen en jeugdhulpaanbieders) lopen altijd via de huisarts. De huisarts bepaalt of de POH Jeugd wordt ingezet na een verwijzing van een andere professional.
- De POH Jeugd kan naar eigen inzicht vervolgafspraken maken met de patiënt.
- De huisartsen, POH Jeugd en assistentes zijn geïnformeerd over en vertrouwd met de werkwijze.
- De POH Jeugd maakt een melding van een nieuwe patiënt via het HIS systeem zodat de huisarts op de hoogte is. Daarnaast meldt de POH Jeugd dit in het reguliere overleg met de huisarts.

4 Organisatie- en overlegstructuur

De direct betrokkenen

Het primaire veld van betrokkenen ziet er als volgt uit:

- Huisartsenpraktijken
- Gemeente
    - Beleidsadviseur
    - Afdelingsmanager Lokaal team
    - Jeugdconsulenten
- Coöperatie Onze Huisartsen
- Jeugdartsen en Jeugdverpleegkundigen GGD Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
- Uitvoerende partij voorliggende voorzieningen
- Regionaal gecontracteerde Jeugdhulpaanbieders

Overlegstructuur

Op basis van bovenstaand organisatieschema is er onderstaande overlegstructuur:

Doel	Betrokkenen	Voorzitter	Frequentie
Bespreken opdracht POH Jeugd., waaronder: voortgang monitoren, Evalueren samenwerking. In bijzijn van de POHJ wordt gesproken over de feitelijke samenwerking tussen POHJ (Huisartsen) en gemeentelijke toegang.	- Gemeente (beleidsadviseur & afdelingsmanager sociaal team) - Coöperatie Onze Huisartsen - 2de deel van de afspraak POHJ.	Gemeente	Minimaal 2x per jaar